

نکاتی دانستنی و ضروری در باره جشن کارناوال در کلن و شهرهای دیگر

شروع جشن کارناوال از چه زمانی است؟

کارناوال همیشه ۴۰ روز پیش از عید پاک به پایان می‌رسد. روز آخر کارناوال را "آشر میت‌ووخ" (چهارشنبه خاکستری) می‌نامند. از این روز، زمان "روزه" مانند ماه رمضان آغاز می‌شود. در گذشته اغلب بزرگسالان از خوردن گوشت و آشامیدن مشروبات الکلی و بچه‌ها از خوردن شیرینی خودداری می‌کردند.

در حال حاضر برخی از مسیحیان تصمیم می‌گیرند که در دوره‌ی "روزه" مثلاً سیگار نکشند یا از فیسبوک و شبکه‌های اجتماعی استفاده نکنند.

کارناوال، همیشه از پنجشنبه هفته پیش از شروع دوره "روزه" آغاز می‌شود و تا شامگاه سه‌شنبه هفته بعد ادامه دارد.

این روزها هر کدام نام ویژه‌ای دارند:

پنجشنبه: پنجشنبه زنان یا به آلمانی "وایبر دونرستاگ"، "وایبر فاستناخت"، "وایبر فاشینگ" (در جنوب آلمان) یا به زبان کلنی؛ "وایبر فاستل اووند"

جمعه: کارناوال جمعه یا "فاشینگز فرایتاگ"

شنبه: کارناوال شنبه یا "فاشینگز سامر تاگ"

یکشنبه: کارناوال یکشنبه یا "فاشینگز زونتاک"

دوشنبه: دوشنبه گل سرخ یا "روزن مونتاک"

سه‌شنبه: سه‌شنبه گل بنفشه وحشی یا "دینزتاگ فابلسن"

این آخر هفته در کلن "فاستل اووند" (شب‌های روزه) نامیده می‌شود.

در سال ۲۰۱۶ کارناوال از ۴ فوریه آغاز می‌شود و در ۹ فوریه پایان می‌گیرد.

در کارناوال چه اتفاقی می‌افتد؟

سنت‌های مربوط به کارناوال در شهرهای مختلف، متفاوت است. جشن‌های کارناوال در اغلب شهرها در روز پنجشنبه، ساعت ۱۱ و ۱۱ دقیقه آغاز می‌شود. مردم با لباس‌های رنگارنگ و گوناگون به سر کار می‌روند. به ویژه در شهرهایی مانند کلن که کارناوال پیشینه دیرپایی دارد و به‌طور سنتی برپا می‌شود. اگر راننده اتوبوس یا کارمند این و آن اداره در این روز با آرایش (مثلاً با چهره‌ای که یک قلب با رنگ قرمز روی آن نقاشی شده) یا کلاه گیس سبز رنگ یا با لباس دلک‌ها در محل کار حاضر می‌شود، تعجب نکنید.

این که همه‌ی اقشار مردم در روزهای کارناوال مطابق ذوق و سلیقه خود لباس‌های غیر عادی می‌پوشند، در کلن کاملاً عادی است. این لباس‌ها می‌توانند مثلاً لباس حیوانات یا جادوگران یا ششلول‌بندها (کابوی) یا دلک‌ها و غیره باشد.

در بعد از ظهر این روز اغلب مغازه‌ها تعطیل می‌کنند، مردم با لباس‌های غیر عادی و عجیب و غریب در خیابان‌ها ظاهر می‌شوند یا در مشروب‌فروشی‌ها جمع می‌شوند و جشن می‌گیرند.

در روزهای شنبه و یکشنبه هفته کارناوال، کاروان‌های موزیک و شیرینی و شکلات که از شمار زیادی ارابه‌های تزئین‌شده تشکیل شده، در مرکز شهر یا در محله‌های گوناگون به‌راه می‌افتند. پیشاپیش این ارابه‌ها، گروه‌های موزیک و رقص برای مردمی که در کنار خیابان‌ها با لباس‌های مبدل و عجیب و غریب ایستاده‌اند، می‌نوازند و می‌رقصند و آن‌ها هم با فریادهای شادی "آلاف" (به‌ویژه در کلن) یا "کامله" (شیرینی‌های مخصوص کارناوال) یا "اشتراس‌چه" (گل‌های کارناوالی) از آنان استقبال می‌کنند. گروهی که سوار ارابه‌ها هستند، به عنوان تشکر برای مردم گل و آبنبات و شکلات و تنقلات دیگر پرتاب می‌کنند.

واژه‌های "آلاف"، "کامله"، "اشتراس‌چه"، در زبان آلمانی معنای خاصی ندارند و از زبان اهالی کلن که "کولش" گفته می‌شود، گرفته شده است. آججوی این شهر هم به همین نام است.

بزرگترین و باشکوه‌ترین کاروان کارناوال که از مرکز شهر می‌گذرد، در روز دو شنبه "روزن مونتاک" به راه می‌افتد. بسیاری از مدرسه‌ها و محله‌های قدیمی کلن، "فدل‌سوچ"‌ها هم کارناوال‌های مخصوص خود را دارند که مراسم آن‌ها

روز یکشنبه برگزار می‌شود. در اغلب محله‌های حومه‌ی شهر هم کاروان‌های زیادی به‌راه می‌افتند که برای بچه‌ها به‌ویژه بسیار جالب است، چون زیاد شلوغ نیست و تعداد جمعیت محدود است.

از اغلب این کاروان‌ها صدای موزیک محلی کلنی بلند است که ترانه‌های آن به زبان "کولش" خوانده می‌شوند. معروفترین گروه‌های موزیک کلنی "برینگز"، "کازالا"، "کات بالو"، "بلاک فوس"، "هونر" و گروه‌های دیگر هستند.

در این روز در اغلب مشروب‌فروشی‌ها (بار، کناپیه) میز و صندلی‌ها را جمع می‌کنند، با این‌حال معمولاً جای کافی برای ایستادن نیست، مصرف آبجو بالا و هوا بسیار کثیف است. برای کسانی که ظرفیت تحمل این وضعیت را دارند، این مراسم زیباست. بهتر است افرادی که از این شرایط خوششان نمی‌آید، در خانه بمانند. اصولاً در روزهای کارناوال فضای شهر غیرعادی و دیوانه‌وار است.

روز "روزن مونتگ" در کلن تعطیل رسمی است. با این‌حال مردم با لباس‌های مبدل و غیرعادی در رفت و آمدند. در شامگاه روز سه‌شنبه، در کلن "نوبل سوزانی" می‌شود، "نوبل"، عروسک بزرگیست که در روزهای کارناوال بر سر در اغلب مشروب‌فروشی‌ها دیده می‌شود.

در "آشر میت‌ووخ" روزهای کارناوال به پایان می‌رسد. کاتولیک‌های مؤمن به کلیسا می‌روند، صلیبی از خاکستر روی پیشانی‌شان کشیده می‌شود و وقت نهار غذایی که با ماهی تهیه شده، می‌خورند. صلیب خاکستر، نشانه‌ی گذرایی زندگی و تمرین تواضع است.

تاریخچه کارناوال

کارناوال (در سایر مناطق آلمان "فاشینگ"، "فاستناخت" یا "فاسن‌ناخت") یک جشن بسیار قدیمی است و به مناسبت‌های گوناگونی برگزار می‌شده است:

- ۱- پیش از مسیح: برای تاراندن روح زمستان و برآوردن این آرزو که هر چه زودتر فصل بهار فرا رسد و مواد خوراکی به وفور پیدا شود.
- ۲- در مسیحیت: از آن‌جا که این جشن ۴۰ روز پیش از فرارسیدن دوره‌ی امساک و روزه برگزار می‌شد، فرصتی بود برای شادی و خوشی و خوردن و نوشیدن به حد افراط.
- ۳- در زمان رومی‌ها: از آن‌جا که مردم عادی هم می‌توانستند لباس‌های حاکمان و بزرگان را بپوشند، خدمه خود را حاکمین به حساب می‌آوردند و حاکمان به جامه‌ی مردم عادی در می‌آمدند.
- ۴- در قرن‌های ۱۸ و ۱۹ کلن از سوی فرانسوی‌ها و پروسی‌ها اشغال شده بود. مردم در روزهای کارناوال با پوشیدن اینفورم‌های نظامیان این دولت‌ها، آن‌ها را مسخره می‌کردند.

چه کسانی کارناوال را جشن می‌گیرند؟

در برخی از ایالت‌های آلمان، کارناوال فقط جشن جوانان و کودکان است. در شهرهای کلن، دوسلدرف و ماینز، ولی کارناوال یک جشن تمام عیار است. در این شهرها همگی از پیر و جوان و کوچک و بزرگ و از همه‌ی اقشار اجتماعی در این جشن شرکت می‌کنند.

اگر می‌خواهید جشن بگیرید، بد نیست که دست‌کم چند تکه لباس کارناوالی تهیه کنید و با پوشیدن آن، هم‌شکل جماعت شوید. با لباس معمولی چندان جالب نیست.

کارناوال با بچه‌ها

جشن‌هایی هستند که می‌توان در مراسم آن‌ها با کودکان و نوجوانان شرکت کرد. بعضی جشن‌ها اصولاً برای بچه‌ها مناسب نیستند. اگر مایلید کارناوال را جشن بگیرید، بهتر است از مسئولان خود بپرسید که چه جشنی مناسب است.

چند نکته ضروری

در ایام کارناوال، مصرف مشروبات الکلی اصولاً خیلی بالاست و هر کسی ظرفیت تحمل الکل را ندارد. از این‌رو ممکن است نتواند رفتار خود را کنترل کند و پا را از حد نزاکت و ادب فراتر بگذارد.

در سال‌های گذشته، در بعضی از محله‌های کلن، به این دلیل دعوا و کتک کاری راه می‌افتاد. به همین دلیل، در این منطقه‌ها مثل (Zülpicher Platz, Altstadt) استفاده از وسایل و ظرف‌های شیشه‌ای ممنوع است. در مورد شهرهای دیگر از مسئولین مربوطه سؤال کنید.

لطفاً کاملاً مواظب باشید و تا آنجایی که امکان دارد از رفتن به اماکنی مانند ایستگاه راه‌آهن، مرکز شهر و اطراف زولپیشر پلاتس خودداری کنید.

در روزهای پنج‌شنبه و دوشنبه کارناوال، قطارها و متروها پر از آدم‌هایی است که گاهی مست هستند و با خواندن ترانه‌های شاد کارناوال را جشن می‌گیرند. اگر در رویارویی با این شرایط احساس خوبی ندارید، سعی کنید از رفتن با قطار خودداری کنید. متروها در این ایام معمولاً سر وقت نمی‌آیند و تاخیر دارند.

چند گوشزد ضروری

شهر کلن در آغاز از طرف رومیان ساخته شده و در گذشته هم محل برخورد فرهنگ‌های گوناگون بوده است. در ایام کارناوال به این خاطر هم جشن گرفته می‌شود. در مراسم رقص و پایکوبی تقریباً هر حرکت و رفتاری که معمولاً از افراد سر نمی‌زند، ممکن است اتفاق بیافتد.

در این روزها اصولاً فضای شهر زیاد جدی نیست. بعضی‌ها در خیابان می‌خوانند و می‌رقصند، ولی قصد خاصی از انجام این کارها ندارند. البته استثناً هم وجود دارد، ولی به ندرت پیش می‌آید.

اگر بوسه‌ای هوایی به سوی شما فرستاده شد، یا واقعاً کسی شما را بوسید یا به چشم‌های شما خیره ماند یا وقت رقص، زیاد نزدیک شما شد، نباید دچار سوءتفاهم بشوید. معمولاً پشت این رفتار، قصد خاصی پنهان نیست. آدم‌ها فقط می‌خواهند کمی خوش باشند. در ضمن نباید ناراحت بشوید، اگر کسی با شما رقصید و گپ زد و چند دقیقه بعد با فرد دیگری همان کار را تکرار کرد. این رفتار بخشی از سنت کارناوال است.

این هم عادی ست که مردان لباس زنانه بپوشند، یا زنان لباس مردانه، سبک یا نیمه برهنه. هر فردی آزاد است، بدون ایجاد مزاحمت برای دیگران، در چهار چوب آزادی‌های فردی خود رفتار کند. این جشنی ست که با همدیگر و بدون این که به فرد دیگری توهین شود، یا دیگری مجبور به انجام کاری باشد، برگزار می‌شود. هیچ‌گاه زور بکار نبرید و همواره با ادب باشید. مرز خود را بشناسید و به مرزبندی دیگران هم احترام بگذارید. اگر فردی مایل به کاری نیست، قبول کنید و به اجبار از او چیزی نخواهید.

اگر می‌خواهید از کسی عکس بگیرید، از او بپرسید که آیا با این کار موافق است یا نه.

واژه های متداول در کارناوال:

"آلاف": فریاد شادی که کارناوالیست‌ها در شهر کلن به‌کار می‌برند. در شهرهای دوسلدورف و ماینز از واژه "هلاو" استفاده می‌کنند.

"کامله": شیرینی، شکلات و آب‌نبات‌هایی هستند که برای تماشاچیان پرتاب می‌شوند.

"اشتراس‌چه": دسته گل‌های کوچکی که در میان مردم پخش می‌شوند.

"چوخ": کاروان کارناوالیست‌ها که با ارابه‌های تزئین‌شده، سواران گاردهای مختلف و نیز رقصندگان و دسته‌های موزیک و غیره همراهی می‌شود.

"یک"، "یکن" (جمع خُل)، "نار"، "نارن" (جمع دل‌قک): کارناوالیست‌های سنتی را می‌نامند.

"نویل": عروسک بزرگی است که بر سر در مشروب‌فروشی‌ها، بارها و کنایه‌ها آویزان می‌کنند و در شامگاه روز سه‌شنبه آتش می‌زنند.

"بوئچن": بوسه کارناوالیست‌ها که روی گونه زده می‌شود.

"sich verkleiden" لباس مبدل به تن کردن

"sich maskieren" ماسک به چهره‌زدن

"lustige und komische Dinge anziehen" لباس‌های مضحک و خنده‌دار پوشیدن

"Farbe ins Gesichtmalen" صورت را رنگ‌آمیزی کردن

"Perücken tragen" کلاهگیس گذاشتن

"schunkeln" در هنگام رقص جمعی، بازو در بازو به چپ و راست حرکت کردن

متن: Sigi Lieb
ترجمه: Kambiz Espahangizi
ویراستار: Fahimeh Farsaie